

non est, nequaquam haberi potest: patet autem, quod actus ipse, antequam exerceatur, aut etiam dum exerceatur, aut postquam perfectus est, in rerum natura non est; ex quo sequitur, quod haberi minime potest: licet enim & ante actum ipsum quis facultatem illam habeat exercendi, per hoc tamen actus ipse in rerum natura, nisi in potentia, non existit: cum autem actus est in fieri, nec adhuc quod ipse actus in rerum natura sit, potest dici, licet pro eo quod sit in fieri, dici possit: quod enim de actu, qui est in fieri, præterit, vel futurum est, jam non est in rerum natura, sed in memoria, vel apprehensione tantum est: quare, nisi prout in memoria vel apprehensione tantum est, haberi nequaquam potest. Quod autem in præsentia sit, momentaneum, vel instantaneum est, quod utique magis intellectu, quam sensu percipi potest: unde nec potest haberi pro tunc, nisi pro momento illo seu instanti, in quo cum sit, potest dici actum post actum completum: licet si ex facto ipso producta res aliqua fuerit, res ipsa aliqua facta haberi valeat, factum tamen ipsum, quod jam transit, nisi in memoria (prout supra dictum est) non habetur. Præterea si simplex usus absque jure utendi haberi possit ab aliquo, constat, quod non justus esset actus utendi hujusmodi reputandus: cum ille usus fuerit, cui jus non competeat utendi: talis autem usus non justus ad perfectionis statum nequaquam pertinet, nec perfectioni aliquid adjicit, sed sibi repugnare potius ac detrudere noscitur manifeste. Quod autem usum non justum conditor canonis fratribus ipsis intellexerit reservare, nequaquam debet aliquis sapiens æstimare: imo quod de justo intellexerit, ex eo potest evidentius apparere, quod in eadem ordinatione curavit adicere, quod illarum rerum duntaxat in se, & Ecclesiam Romanam recipiebat dominium, quarum usum facti liceret habere fratribus, seu ordini antedictis, subjungens nihilominus, quod non rerum omnium usum habere debeant fratres ipsi: quantum autem ad usum facti simplicem absque omni jure utendi attinet nulla rerum quoad fratres differentia est censenda: sic enim uti de facto possunt prohibitis, ut permissis: quare præmissa rerum distinctio ad illum usum facti potius est referenda, pro quo ipsis competeat fratribus jus utendi: quarundam enim rerum usus fratribus ipsis prohibitus noscitur, & quarundam permissus: ex quo sequitur, quod usus facti, de quo ordinatione loquitur, de tali intelligi debeat, qui justus sit, id est, pro quo competeat jus utendi: & hoc conditor ipse canonis exprimit evidenter, cum in eadem ordinatione adjecerit, quod moderatus usus in expressis prius rebus ipsis fratribus est concessus. Præterea si in rebus consumptibilibus possit usus constitui, vel haberi, nequaquam simplex, nec a rei substantia, proprietate, seu dominio separatus usus hujusmodi possit dici, cum per talem usum, id est, utendi actum, & in ipso actu, & cum ipso actu res consumatur hujusmodi, ac in ipsius rei exerceatur substantia, nec sine rei ipsius consumptione esse valeat usus talis: ex quo patet, quod usus talis nec simplex, nec separatus a dominio potest dici. Rursus & nedum fratribus ipsis ordinatione prædicta non profuit, sed etiam occasionaliter honori sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ non leviter detrahit, & detraxit. Nunquid non præfata Ecclesiæ derogatur honori, si ipsam oporteat nunc in foro Ecclesiastico, nunc in seculari, interdum quoque coram pedaneis Judicibus, & pierunque pro rebus parvis, & vilibus continue litigare? Hoc autem notum est fieri, cum occasione retentionis dicti domini omnes causæ occurrentes agendo, vel defendendo pro bonis hujusmodi nomine Romanæ Ecclesiæ, virtute cujusdam privilegii,

a Vide Bart. lib. 2. memori c. 8. dist. dicentem constitutionem Martini non prorsus correctam. adde Baldum relatum per Per. de Anchar. in Dlem. cxiij.

a fel. record. Martino Papa quarto prædecessore nostro concessi, super hoc agitentur, & (quod gravius est censendum) procuratores causarum hujusmodi multos vexare dicuntur indebite, licet potestas attributa procuratoribus talibus per privilegium antedictum, quoad administrationem bonorum præmissorum dudum servata non fuerit, nec servetur, quæ omnia in notam, & injuriam sanctæ Romanæ Ecclesiæ non est dubium redundare. Adhuc ordinatione antedicta Ecclesiarum Prælati, & Rectoribus gravis existere nimium & molesta monstratur. Nunquid non grave præmissis potest existeret, quod ipsos oporteat se opponere sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ ipsorum caput noscitur, & magistrum, ac cum ea agendo, vel defendendo litigare assidue, vel cedere juri suo hoc tamen oportet illos tacere, cum in multis dicti fratres prædictis existere dicuntur injurii, sicut multorum Prælatorum, & Rectorum diversarum provinciarum adhuc in curia existentium haberi infamatio, qui quidem fratres facta sua per procuratores nituntur defendere antedictos. Nos itaque, qui veritatem tenemur colere, velut ille, qui illius, qui veritas noscitur, licet immeriti, vicem teneamus in terris, illa volentes in sancta Dei Ecclesia, quæ non verbo obtinet tantum, sed quæ re potius observari: præmissis in scrutinio rectæ considerationis adductis, ac deliberatione cum fratribus nostris, & multis aliis præhabita diligenti, dignum arbitrantes, & congruum, professoris dicti ordinis non verbis tantum, non simulatis actibus, sed operibus claris, veritate suffultis, perfectioris status, ac altioris paupertatis sibi prærogativam præ aliis mendicantibus vindicare, ac nihilominus honori sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, cujus obnubilari posset gloria, si tam perveris simulationi, quæ profecto & ipsis simulantibus officit, & aliis scandalum materiam subministrat, dissimulando illi occurrere consentiret: ac insuper volentes indemnitati Prælatorum, & Rectorum salubriter super hoc providere, nolentes in posterum sub prætextu seu pallio talis domini temporalis, verbalis, nudi, ac ænigmatici, tanta bona, quanta dicti fratres faciunt, infici, ac fomentum tantis malis, quanta procedunt ex simulatione hujusmodi, ministrare: de fratrum nostrorum consilio hoc edicto in perpetuum valituro sancimus, quod in bonis, quæ in posterum conferentur, vel offerentur, aut alias quomodolibet obvenire contingeret fratribus, seu ordini supradictis (exceptis Ecclesiis, oratoriis, officinis, & habitationibus, ac vasis, libris & vestimentis divinis officiis dedicatis, vel dedicandis, quæ ad ipsos obvenirent in futurum, ad quæ se non extendunt adeo inconvenientia supradicta, propter quod constitutionem istam ad illa extendi nolumus) nullum jus, seu dominium aliquod occasione ordinationis prædictæ, seu cujusvis alterius a quocunque prædecessorum nostrorum super hoc specialiter editæ, Romanæ Ecclesiæ acquiratur, sed quoad hoc habeantur prorsus ordinationes hujusmodi pro non factis. Per hoc autem in his, quæ absque dictis ordinationibus in bonis prædictis ad dictam Ecclesiam provenire, vel pertinere quomodolibet poterant, vel debebant, nullum eidem parari præjudicium volumus, sed illa sibi expressius intacta, & inviolata servamus. Et quia præfatum Martini Papæ prædecessoris nostri privilegium dudum servatum quoad administrationem bonorum præmissorum non existit, nec servatur: ac ipsorum procuratorum officium, qui nominantur a Ministris, & custodibus dicti ordinis, Ecclesiæ Romanæ injuriosum, ac multis aliis molestum noscitur, & etiam onerosum: districtius inhibemus, ne deinceps pro recipiendis, petendis, extorquendis, defendendis, seu administrandis bonis, quæ in posterum fratribus, vel ordini prædictis offerri, vel conferri, seu alias obvenire

continget, quicquam nominetur a quoquam, seu constituat amodo nomine sanctæ Romanæ Ecclesiæ procurator: nec occasione cujusvis privilegii quicunque administrationem quorumcumque bonorum, quæ obvenire fratribus ipsis, vel ordini contingeret in posterum, in judicio, vel extra, agendo, vel defendendo, supplicando, vel alias quomodolibet assumere, vel exercere dictæ Ecclesiæ nomine audeat, nisi de sedis Apostolicæ licentia speciali: decernentes irritum, & inane, si secus a quoquam in posterum contigerit attentari: non obstantibus quibuscunque privilegiis a Martino Papa prædicto, vel aliis prædecessoribus nostris ipsis fratribus, vel ordini sub quacunque forma, vel expressione verborum concessis. Per hoc autem dicti ordinis regulæ in aliquo non intendimus derogare, nec privilegiis fratribus ipsis, seu eorum ordini ab Apostolica sede concessis (nisi duntaxat quoad præmissa, & ista tangentia) præjudicium aliquod generare. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, inhibitionis, constitutionis, & intentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit &c. Datum Avenion. 6. Idus Decemb. Pontificatus nostri Anno 7.

C A P. IV.

Opinio, quæ afferit Christum, & ejus discipulos nihil habuisse, & in his, quæ habuerunt, nullum jus eis fuisse, erronea est, & hæretica. Hæc Extravagans est valde notabilis, & glossas habet profundas, quæ sunt ex sacra Scriptura fontibus haurite. Si diligenter Extravagantem præcedentem, & sequentem inspexerit, locum hunc aptum fuisse assignatum mea opinione dixeris.

Cum a inter nonnullos viros scholasticos sæpe contingat in dubium revocari, utrum pertinaciter affirmate Redemptorem nostrum, ac Dominum Jesum Christum, ejusque Apostolos in speciali non habuisse aliqua, nec in communi etiam, hæreticum sit censendum, diversa, & adversa etiam sententibus circa illud: Nos huic concertationi finem imponere cupientes, assertionem hujusmodi pertinacem, cum Scripturæ sacre, quæ in pierisque locis ipsos nonnulla habuisse asserit, contradicat expresse, ipsamque Scripturam sacram, per quam utique fidei orthodoxæ probantur articuli, quoad præmissa fermentum aperte supponat continere mendacii, ac per consequens quantum in ea est, ejus in totum fidem evacuans, fidem catholicam reddat, ejus probationem adimens, dubiam, & incertam, deinceps erroneam fore censendam, & hæreticam de fratrum nostrorum consilio hoc perpetuo declaramus edicto. Rursus in posterum pertinaciter affirmare, quod Redemptori nostro prædicto, ejusque Apostolis iis, quæ ipsos habuisse Scriptura sacra testatur, nequaquam jus ipsis utendi competierit, nec illa vendendi, seu donandi jus habuerint, aut ex ipsis alia acquirendi, quæ tamen ipsos de præmissis fecisse Scriptura sacra testatur, seu ipsos potuisse facere supponit expresse, cum talis assertio ipsorum usum, & gesta evidenter includat, in præmissis non justa, quod utique de usu, gestis, seu factis Redemptoris nostri Dei filii sentire nefas est, sacre Scripturæ contrarium, & doctrinæ catholicæ inimicum: assertionem ipsam pertinacem de fratrum nostrorum consilio deinceps erroneam fore censendam merito, ac hæreticam declaramus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum infringere, vel ausu ei temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Avenion. 2. Idus Novemb. Anno 7.

C A P. V.

Reprobatur opinio illorum detractorum, qui præsumunt impugnare constitutiones Joan. XXII. Ad conditorem canonum

a Vide B. Ant. p. 3. tit. 12. c. 4. §. 23. & Turrecrem. in summa de Eccl. l. 2. c. 252. ad 10. argum.

&c. Cum in re nonnullos, supra immediate præcedentes. Et præmissis responsionibus ad omnes eorum objectiones tandem declarantur tanquam hæretici, & Romane Ecclesiæ rebelles, ab omnibus evitandi, si deinceps scienter verbo, vel scripto aliquid defendere, vel approbare contra illos præsumpserint. Hic habetur sub parte secunda, & tertia, de clavium materia, proluxa, & utilis disputatio.

Quia quorundam mentes sic pater mendacii dicitur excæcasse, quod nostris constitutionibus, quarum una incipit, Ad conditorem canonum: alia vero, Cum inter nonnullos: utique tam cum fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quam cum multis Archiepiscopis, & Episcopis, aliisque Ecclesiarum Prælati, necnon & compluribus sanctæ Theologiæ Magistris, ac utriusque juris Professoribus deliberatione præhabita diligenti digestis, ac de præmissorum fratrum nostrorum consilio promulgatis, non absque multa temeritate plecibili nisi sunt detrahere, & nituntur veritatem, quam continent, per falsas insanas obfuscare. Nos tam peniciosus ausibus, ne eorum doctrina pestifera simplicium animos labefacere, ac in sui erroris devium deducere valeat, de eorundem fratrum consilio decernimus super hoc salubriter (ut sequitur) providere. Ad impugnandas autem constitutiones prædictas supra scripta ratione, tam verbo, quam scripto usi sunt publice, sicut fertur: illud, inquit, quod per clavem scientiæ, in fide, ac moribus semel definitum Romani Pontifices, adeo immutabile perseverat, quod illud successoribus revocare non licet in dubium, nec contrarium affirmare: licet de iis, quæ per clavem potestatis ordinaverint, asserant secus esse. In confirmatione autem regulæ ordinis fratrum Minorum, Honorii tertii, Gregorii noni, Innocentii quarti, Alexandri quarti, Nicolai quarti, prædecessorum nostrorum summorum Pontificum hæc verba asserunt contineri: hæc est regula Evangelica Christi, & Apostolorum imitatrix, quæ nihil in hoc mundo habet proprium, vel commune, sed in rebus, quibus utuntur, habent simplicem usum facti, his addere præsumentes, præfatos summos Pontifices, & multa Concilia generalia per clavem scientiæ definisse paupertatem Christi, & Apostolorum constituisse perfecte in expropriatione cujuslibet temporalis domini civilis, & mundani, & sustentationem eorum in solo, & nudo usu facti etiam constituisse: ex quibus nituntur concludere, non licuisse, nec licere ipsorum successoribus contra præmissa aliquid immutare. Ideoque cum constitutio nostra in ratione prædicta, contra definitiones prædictorum prædecessorum nostrorum (sicut asserunt) definitum, Christum, & Apostolos in iis, quæ habuerunt, habuisse non tantum simplicem usum facti, sed jus faciendi de ipsis, eosque ipsos fecisse Scriptura sacra testatur: pertinacem assertionem dicentium ipsos jus hujusmodi minime habuisse, cum actus illorum fuisse concludant non justos, quod de Christo nefas est dicere, hæreticam declarando: concludere satagunt, licet falso, nobis non licuisse declarare, vel statueri supra dicta. Item quia constitutio, Ad conditorem canonum: contra definitiones prædictas fratres Minores asserit non posse habere in re aliqua simplicem usum facti, nituntur similiter concludere contra ipsam. Quod autem quod in ratione prædicta præmittitur, videlicet, quod illa, quæ per clavem scientiæ, in fide ac moribus a summis Pontificibus semel sunt definita, eorum successoribus revocare non licet in dubium, nec contrarium affirmare, licet secus sit (sicut dicunt) in iis, quæ per clavem potestatis per summos Pontifices ordinantur, prorsus sit contrarium veritati, patet ex sequentibus evidenter: primo quidem secundum illos, qui tenent clavem spiri-

spiritualem nequaquam esse scientiam, sed ligandi atque solvendi potestatem, patet assertores prædictos ponendo esse scientiam, erravisse: pro quibus facit clavis definitio, quæ a Doctoribus datur: Clavis est specialis potestas ligandi atque solvendi, quæ Judex Ecclesiasticus dignos recipere, & indignos excludere debet a regno. Item quia claves, de quibus agimus, in collatione Sacerdotalis ordinis conferuntur: constat autem, quod ordinato in Sacerdotem scientia communiter non confertur: quare secundum illos videtur, quod scientia non est clavis, sed potentia tantum ligandi atque solvendi debeat dici clavis. Adhuc secundum illos, qui ponunt unam clavem spiritualem esse scientiam, & secundum illos, qui auctoritatem discernendi inter lepram & lepram esse asserunt clavem, & aliam potestatem ligandi atque solvendi, noscuntur evidenter errasse. Supponunt enim per claves hujusmodi circa ea, quæ fidei sunt, & alia, posse per constitutionem aliquam defini: claves autem, quæ in Sacerdotali conferuntur ordine, ad talia minime se extendunt: alias sequeretur quod circa præmissa possent constitutiones Sacerdotes simplices facere, quod falsum est evidenter. Si autem intendunt claves istas extendere ad generalem potestatem attributam beato Petro, suisque successoribus in personam ejusdem in commissione officii pastoralis, per quam utique videtur evidenter ipsis omnia concessisse, sine quibus pastoris universalis convenienter cura nequit seu officium expediri: adhuc claret ipsos etiam errasse: dicunt enim alium effectum habere illa, quæ per clavem scientiæ, & alium illa, quæ per clavem potentiæ statuuntur, supponentes alia per clavem scientiæ, & alia per clavem potentiæ statui, seu etiam defini, quod evidenter est falsum: per clavem enim scientiæ, sive per auctoritatem discernendi, seu cognoscendi inter lepram & lepram (si ipsam dixerimus esse clavem) nil aliud per ipsam illi, cui datur, tribuitur, nisi auctoritas cognoscendi. Et autem, cui datur auctoritas de re aliqua cognoscendi, de illa definiendi non intelligitur esse data. Quare restat, quod ad convenienter statuendum, seu aliquid definiendum, utraque clavis, scilicet cognoscendi, & definiendi necessario requiratur: vel quod soli clavi potentiæ statuere competat, & etiam definire: sed sicut lumen materiale clavigerum in usum clavis materialis dirigit, & quasi quantum ad hoc obtineat scientia vicem lucis. Et hoc Salvator noster in promissione clavium facta beato Petro sensit videtur expresse, cum post illam immediate subjunxit: & quocumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis: & quocumque solveris super terram, erit solutum & in cælis, nulla de scientia habita mentione. Quod autem subsequenter proponitur in ratione prædicta: videlicet, quod in confirmatione, & declaratione regulæ fratrum Minorum, nonnullorum prædecessorum nostrorum, videlicet Honorii III. Gregorii IX. Innocentii IV. Alexandri IV. Nicolai IV. verba hujusmodi continentur: Hæc est regula Evangelica, &c. supra posita, usque ibi, in nudo usu facti etiam constituisse patet, prorsus obviat veritati. Honorius quidem præfatum regulam absque declaratione aliqua confirmavit, in cuius confirmatione de verbis prædictis mentio aliqua non habetur, ut liquere potest cuilibet confirmationem hujusmodi intuenti, nisi quatenus de vita Evangelica habetur mentio in ipsa regula confirmata: ibi, cum dicit: hæc est regula fratrum Minorum, videlicet Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & castitate. Ex quibus verbis concludi non potest, quod per ipsum prædecessorem nostrum ea, quæ ipsi in verbis prædictis asserunt, fuerint definita: imo potest concludi potius, quod vita Evangelica, quam Christus & Apostoli tenuerunt, habere in communi aliqua non excludat, cum sine

proprio vivere non exigit, quod sic viventes nihil habeant in communi. In declarationibus quoque Gregorii, Innocentii, & Alexandri prædictorum, qui eandem regulam absque confirmatione alia declarant, similiter nulla profus fit mentio de prædictis: imo per eas evidenter ostenditur eorum, quæ habere licet ipsis fratribus, usum juris ad ipsum ordinem pertinere. Gregorius quidem in sua declaratione, quantum ad hoc, interseruit, quæ sequuntur: dicimus, quod nec in speciali, nec in communi debent habere proprietatem: sed utensilium, librorum, & rerum mobilium, quas licet habere, ordo usum habeat, & fratres, secundum quod Generalis minister & provinciales ordinandum duxerint, his utantur. Innocentius autem, & Alexander præfati in suis declarationibus sic dixerunt: dicimus insuper, quod cum in ipsa regula contineatur expresse, quod fratres nihil sibi approprient, neque domum, neque locum neque aliquam rem, quod nec in communi, nec in speciali debent proprietatem habere: sed locorum, & domorum, & utensilium, & librorum, & eorum, quæ licet habere, ordo usum habeat, & fratres secundum quod generalis & provinciales ministri ordinandum duxerint, his utantur. Cum enim dicatur in declarationibus prædictis, quod ordo usum rerum habeat præmissarum, ad usum juris necesse est hoc referri: facta quidem, quæ singulorum sunt, personam veram exigunt, & requirunt: ordo autem vera persona non est, sed representata, & imaginaria potius est censenda: quare, quæ sunt facti, sibi vere convenire nequeunt, licet ei possint congruere quæ sint juris. Adhuc licet declaratio Nicolai IV. prædicti contineat, quæ sequuntur: hi sunt illi sanctæ regulæ professores, qui Evangelico fundantur eloquio, vitæ Christi roborantur exemplo, fundatorumque militantis Ecclesiæ Apostolorum ejus sermonibus, & actibus firmantur. Et post in eadem declaratione subjunxit, dicens, quod abdicatio proprietatis omnium rerum, tam in speciali, quam in communi propter Deum meritoria est & sancta, quam & Christus viam perfectionis ostendens, verbo docuit, & exemplo firmavit: quamque primi fundatores militantis Ecclesiæ, prout ab ipso fonte hauserant, in volentes perfecte vivere, per doctrinam ac vitæ ipsorum alveo direxerunt. Ex verbis tamen prædictis nequaquam potest colligi, quod præfati prædecessoris nostri Nicolai intentio fuerit, dicere, quod dicta regula, quoad omnia, quæ continentur in ea, Evangelico fundetur eloquio, ac vitæ Christi roboretur exemplo: nec quod Apostolorum vita, & actibus sit firmata. Constat enim multa contineri in dicta regula, quæ nec Christus verbo docuit, nec exemplo firmavit, utpote, quod præceptum conditor regulæ fratribus universis, ut nullo modo denarium, vel pecuniam recipiant per se, vel per interpositam personam, necnon & de multis aliis contentis in dicta regula: quæ utique nec Christus, nec Apostoli verbo docuerunt, nec firmaverunt exemplo. Nec obstat, quod Christus portare pecuniam Apostolis & discipulis, dum ipsos ad prædicandum mitteret, interdixit: quod tamen antequam eos mitteret, ipsis fuisse non legitur interdixit. Quodque post reditum pecuniam portaverunt, in plerisque locis Evangelica veritas, & Apostolica dicta testantur. Præterea Augustinus dicit expresse, quod illud non fuit præceptum, sed potestas recipiendi necessaria ab iis, quibus prædicabant Evangelium, quam servare Apostolis licuit, vel etiam non servare. Sed hoc Romanus Pontifex prædecessor noster Nicolaus, quoad principalia tria vota, scilicet in obedientia vivere, & sine proprio, & in castitate, ac alia, si qua Evangelio reperiantur expressa, in dicta regula videtur intellexisse dicere in declaratione prædicta: quod utique declarationibus nostris in nullo obviat prædictis: adhuc non apparet ipsam dixisse sustentationem Christi,

& Apostolorum ejus in solo, & nudo simplici consistere usu facti: cum quoad Christum & Apostolos nullam præfatus prædecessor noster Nicolaus in sua declaratione fecerit mentionem: imo sensit satis videtur expresse, quod jus aliud a proprietate habuisse potuerunt: cum de sola abdicatione proprietatis, non juris alterius, in præfata declaratione, quantum ad ipsos attinet, mentio habetur. Adhuc idem Nicolaus prædecessor noster videtur sensit, quod Christus & Apostoli etiam quoad proprietatem habuerunt aliquid in communi: cum enim in sua declaratione prædicta verba de abdicatione proprietatis dixisset, respondens objectioni tacite, quæ sibi de loculis, quos Christus habuisse in Evangelio legitur, poterat fieri, statim quæ sequuntur, subjunxit: nec his quisquam puter obistere, quod interdum dicitur Christum loculos habuisse: nam sic ipse Christus, cujus perfecta sunt opera, in suis actibus viam perfectionis exercuit, quod interdum infirmorum imperfectioni condescendens in viam perfectionis extolleret, & imperfectorum infirmas semitas non damnet: sic & infirmorum personam Christum asserit in loculis suscepisse. Alias impertinens de loculis fuisse obiectio, nisi intellexisset Christum etiam quoad proprietatem loculos habuisse. Præterea si diceretur Christum in loculis habuisse tantummodo simplicem usum facti, frustra diceretur, quod in personam infirmorum ipsos Christus habuit loculos: cum secundum eum perfectis etiam conveniat habere simplicem usum facti. Et si queratur, propter quos infirmos istos loculos habuerit? Augustinus, cujus dictum insertum est in decretis, respondet, dicens: habebat Dominus loculos a fidelibus oblata conservans, & suorum necessitatibus, & aliis indigentibus tribuebat: unde constat ipsum de suis discipulis hoc sensit. Nec hoc scilicet in communi, & quoad proprietatem aliqua habere derogat, juxta dictum Greg. IX. prædicti, altissimæ paupertati, qui in quadam sua decretali dicit expresse, fratres Prædicatores & Minores in altissima paupertate Christo pauperi famulari: & tamen constat ipsos Prædicatores habere in communi etiam quoad proprietatem aliqua, quod eorum regulæ & statui non repugnat. Hoc etiam Alexander prædecessor noster præfatus in condemnatione libelli, contra statum Prædicatorum & Minorum editi, videtur sensit, in qua aliquando de dictis fratribus, quæ sequuntur, subjunxit, cum insuper respondet, quod iidem fratres omnia propter Deum dereliquerint, exilia vitæ subsidia mendicantes, Christumque imitentur pauperem, perfectionem Evangelicam amplectendo: propter quod evidenter apparet eos non solum in statu salvandorum existere, sed etiam perfectorum, & per suæ religionis observantiam, quæ quidem ipsius perfectionis Evangelicæ tenet formam, in æternæ retributionis præmio præcellentem gloriam promereri, ubi quidem expresse dicit, Prædicatores Christum pauperem imitari, ipsosque perfectionem Evangelicam amplectari, & in statu existere perfectorum, quodque ipsorum religionis observantia perfectionis Evangelicæ tenet formam, & tamen constat ipsos habere posse etiam quoad proprietatem aliqua juxta eorum regulam in communi. Nec obstat, quod dicant, Innoc. (alias Celestinum) V. prædecessorem nostrum dixisse, altam paupertatem esse, habere pauca propria propter Deum: altiore, quæ nulla habet propria, tamen habet in communi: altissimam, quæ nihil habet in hoc mundo, nec in proprio, nec in communi: dicimus quidem quod hoc dixerit, non ut Papa, sed ut frater Petrus de Tarantasia in quadam Postilla sua, quare dicta præmissorum summorum Pontificum sunt ei merito præferenda. Dicunt etiam, quod Apostolus de tali altissima loquitur paupertate, dicens: Et altissima paupertas eorum abundavit in divitiis simplicitatis eorum: quod evidenter est falsum: quia ibi loquitur de paupertate

te Macedonum, qui etiam in speciali bona temporalia obtinebant: de quibus Apostolus asserit, quod supra vires suas miserant elemosynas sanctis. Quod autem dicitur in declaratione Nicolai prædecessoris nostri contineri, quod fratres Minores in rebus, quæ eis obveniunt, habent tantum simplicem usum facti: dicimus, quod si ipse intellexerit simplicem usum facti denudatum omni jure, ita quod fratres ipsi seu ordo nullum jus habeant utendi, hoc est expresse contra declarationem Greg. Innoc. Alex. summorum Pontif. prædictorum, quibus expresse quod talium bonorum ordo usum habeat, continetur: quod de usu juris est intelligendum necessario, ut superius est probatum. Adhuc dicimus, quod est hoc impossibile, scilicet usum facti simplicem absque jure aliquo (quod nihil aliud, quam ipsum uti proprie potest dici) posse in re aliqua etiam usu non consumptibili ab aliquo obtineri, prout in decret. Ad conditorem canonum, est probatum: & a Aug. in lib. XI. de actu tenet expresse. Præterea si simpliciter usus denudatus ab omni jure haberi posset ab aliquo, constat quod actus utendi hujusmodi esset reputandus non justus, cum ille usus fuerit, cui jus non competeat utendi: usus autem non justus ad perfectionis statum nequaquam pertinet, nec perfectioni aliquid adjicit, sed sibi repugnare potius noceat manifeste. Quod autem usum talem non justum conditor canonis fratribus ipsis intellexerit reservare, probabile non videtur: imo quod de justo intellexerit, ex eo potest evidenter apparere, quod in eadem ordinatione adjicit, quod illarum rerum duntaxat in se & etiam Rom. Eccl. recipiabat dominium, quantum usum facti liceret habere fratribus seu Ordini antedictis: subjungens, quod non rerum omnium usum habere debeant fratres ipsi. Quantum autem ad usum facti simplicem absque omni jure utendi attinet, nulla rerum potest censeris differentia quoad fratres: sic enim uti de facto possunt prohibitis, ut permissis. Ex quo sequitur, quod usus facti, de quo ordinatio loquitur, de tali intelligi debeat, qui justus sit, & pro quo competat jus utendi, & ipse videtur conditor canonis ex eo etiam sensit, quod in eadem ordinatione subjunxit, quod moderatus usus in expensis prius rebus ipsis fratribus est concessus. Rursus impugnatores constitutionum hujusmodi asserere publice perhibentur, quod libellum & dicta magistrorum asserentium dictam paupertatem, & vitam dictorum fratrum non esse Evangelicam & Apostolicam, summi Pontifices damnaverunt, districtius per Apostolicas literas inhibentes, ne quisquam præmissa vel aliquid præmissorum contumaciter asserere, seu quomodolibet præsumeret defendere: statuentes, quod præsumens contrarium tanquam contumax, Ecclesiæ Romanæ rebellis, ac ut hæreticus haberetur. Ad quod dicimus asserentem hujusmodi falsam esse: non enim continetur in sententia prædicta, quod contra faciens, ut hæreticus haberetur, quæ quidem quoad hoc continet, quæ sequuntur: nos enim nihilominus auctoritate præsentium districtius inhibemus, ne quisquam præmissa, vel aliquid præmissorum pertinaciter asserere, vel quomodolibet defendere præsumat: quicumque vero hoc præsumperit, tanquam contumax, & Ecclesiæ Romanæ rebellis ab omnibus fidelibus habeatur: non fuit adjectum, quod ut hæreticus haberetur, ut patet in serie sententiæ condemnationis prædictæ. Rursus asseruisse dicuntur publice hujusmodi asserentes,

a al. ita: & Augustin. de doctrina Christiana tenet, &c. b Nota textum bene. & quis dicatur hæreticus, vide gloss. Clement. 1. de usu c. hæreticus. 24. quæst. 3. & Joan. de Turrecrem. lib. 4. part. 1. c. 2. Font.

quod abdicatio juris in cujuscunque rei proprietate, & in usu ejus est sancta, & meritoria propter Deum, & a Christo in seipso servata, Apostolis imposita, & ab ipsis sub voto assumpta: nec propter hoc usus facti ad sustentationem naturæ in Christo, & Apostolis convincitur esse non justus: sed tanto justior atque perfectior, & Deo acceptior, & mundo exemplarior, quanto plenius renunciatum fuerit omni juri, per quod potest sic utens pro usu hujusmodi quomodolibet contendere, vel in judicio litigare. Quæ quidem assertio continet multa falsa: cum neque Christum expropriationem prædictam omnis juris in cujuscunque rei proprietate, & in ejus usu in se servasse, nec eam imposuisse Apostolis, neque sub voto ab ipsis fuisse receptam, Evangelica seu Apostolica doceat historia, sed contrarium evidentius manifestat. Quod autem in prædicta assertione adjicitur, quod per abdicatorem juris prædicti, videlicet proprietatis, is usus facti ad sustentationem naturæ in Christo, & Apostolis non convincitur esse non justus, sed tanto justior, &c. impossibilitatem includit, & errorem dictum hujusmodi evidenter. Impossibile enim est actum humanum extrinsecum esse justum, si exercens actum ipsum nullum jus habeat illum exercendi: imo non justus, seu injustus necessario convincitur talis usus. Item est absurdum, & erroneum, quod actus alicujus non habentis jus actum hujusmodi faciendi, sit justior & Deo acceptior, quam habentis, cum concludat actum injustum justiore, & Deo acceptiore existere, quam sit justus. Ex præmissis autem inferre nituntur (ut fertur) quod prædictorum summorum Pontificum definitio, quam definiunt de paupertate Christi, & Apostolorum, ac fratrum Minorum prædictorum regula (prout superius expresserunt) per nos non potuit mutari, proculdubio falsa assertio, dicendõ prædecess. nostros definitivè talia, ut superius est probatum, & adhuc sic loquentes, dum per talia constitutiones nostras impugnare satagunt, constitutiones illas, quibus se adjuvant, ostendunt, (si eorum falsæ assertiones veræ existerent) fore invalidas, erroneas & infirmas. Si enim nobis non licuit contra constitutionem Nicol. IV. prædecess. nostri, in qua se fundant præcipue, aliquid statuere commune, nec sibi licuit contra statuta Gregor. Innoc. & Alexandri prædictorum statuere, aut aliquid declarare, quod tamen ipsum fecisse [secundum eorum assertionem] noscitur evidenter: cum enim illi declaraverint, quod ordo Minorum habet usum earum rerum, quas licet eis habere, quod ad usum juris est referendum necessario, ut superius est probatum: ipse vero secundum ipsos statuit, quod nec ordo, nec fratres jus utendi habeant, sed tantummodo simplicem usum facti: & insuper ordinavit, decrevit & statuit hujusmodi constitutionem, ordinationem, & declarationem suam duntaxat a fratribus ipsis prædictis, & inviolabiliter perpetuis temporibus observandam: constat non solum, quod contra declarationes prædecess. prædictorum ordinaverit, sed ipsum illas, quantum ad ea, quæ sua declaratio continet, etiam revocasse. Ipse quoque prædecessor noster in sua declaratione subjungit, ad sedis Apostolicæ declarationem, & ordinationem eorum, & circa ea, quæ ipse declaraverat, pertinere, sic dicens: si quid in prædictis ambiguitatis emerferit, hoc ad culmen sedis Apostolicæ deducatur, ut ex auctoritate Apostolica sua in hoc manifestetur intentio, cui solum concessum est in his statuta condere, & condita declarare: cujus tamen contrarium asserunt hujusmodi assertores. Adhuc patet, quod asserunt, esse falsum: licet enim Innoc. III. prædictus in generali Concilio interdixisset novas religiones institui, tamen successores ipsius [non obstante interdicto hujusmodi] plures leguntur ordines confirmasse, qui etiam (aliquibus exceptis) fuerunt postea per Gregor. IX. prædecessorem nostrum dissoluti certo modo in Concilio generali. Si igitur post interdictum generalis Concilii, licuit

summis Pontificibus non confirmatos ordines confirmare, & eorum successoribus sic confirmatos in totum dissolvere, non est mirum, si quod declarat circa regulas ordinum solus summus Pontifex, vel ordinat, liceat ejus successoribus declarare, seu alias immutare. Patet autem, quod neque Honorii confirmatio, neque Gregorii, neque Alexandri, neque Nicolai prædictorum facta fuerit in Concilio generali, cum per nullum ipsorum fuerit generale Concilium celebratum, licet Innoc. IV. celebravit Concilium generale, tamen in illo, nec auctoritate alicujus Concilii facta fuit ipsius declaratio supradicta. Nicolaus autem IV. nec celebravit generale Concilium, nec aliquid circum dictam regulam declaravit. Gregorius autem IX. prædictus nec confirmavit, nec declaravit dictam regulam: sed in generali Concilio, ubi cassati fuerunt nonnulli mendicantium ordines, dictorum fratrum Minorum, & Prædicatorum ordines non cassavit, sed asseruit approbatos, sic dicens: ad eos, quos evidens ex eis utilitas Ecclesiæ universali proveniens perhibet approbatos, præsentem non patimur constitutionem extendi. Præterea dicant nobis, ubi legunt assertiones hujusmodi, quod ad fidem, vel mores pertineat, Christum, & Apostolos non habuisse in his, quæ habuerunt, nisi simplicem usum facti: profecto directe hoc ad fidem non pertinet, cum de hoc articulus non sit aliquis, nec sub quo valeat comprehendere, ut patet in symbolis, in quibus articuli fidei continentur: nec etiam reducte, ne quasi hoc sacra Scriptura contineat, quo negato tota Scriptura sacra redditur dubia: & per consequens articuli fidei, qui habent per Scripturam sacram probari, redduntur dubii & incerti, hoc enim in Scriptura sacra non potest, sed contrarium reperiri. De fratribus autem Minoribus prædictis constat, quod de ipsorum paupertate, & simplici usu facti, seu de dominio eorum, quæ ipsis offeruntur, quod summus Pontifex illud sibi, & Romanæ Ecclesiæ reservaverit, vel potuerit reservare, nec quod illud reservatum successoribus abjicere non liceat, si hoc expedire viderit, seu quod procuratores constitutos auctoritate summi Pontificis pro negotiis ordinis prædicti successor revocare non valeat, in prædictis symbolis, Evangelio, neque actibus Apostolorum, & epistolis mentio aliqua non habetur. Unde non possunt ex prædictis concludere, nisi falso, quin contra ordinata per summos Pontifices circa talia valeat successor alium ordinare: quod Nicolaus præfatus expresse in sua declaratione inseruit, ut superius plenius continetur. Nos itaque, ne fabricatores mendaciorum hujusmodi, ac etiam assertores de tam pestifera, erronea, & damnata doctrina, confutatione, ac confusione utique omni digna, gloriari valeant, & alios trahere in errorem, cum ausu arreptando, ac petulantia in probata ausu defendere publice fuerint damnatam per constitutionem prædictam hæresim, ac etiam probare, videlicet quod Christus, & ejus Apostoli in iis, quæ habuisse leguntur, tantum habuerint absque jure aliquo simplicem usum facti, ex quo (si verum esset) sequeretur usum Christi fuisse non justum, quod profecto blasphemiam continet, & est catholicæ fidei inimicum, cum hoc de pertinaci animositate, ac erronea non sit dubium processisse: omnes & singulos, qui verbo ac scripto se vel alium seu alios talia publice præsumpserunt, ipsos quoque, qui eos docuerunt in talibus, & ut præmissa facerent, in damnatam incidisse hæresim, ac ut hæreticos evitandos fore, de fratrum nostrorum consilio declaramus. Si quis autem damnatas per constitutionem, cum inter prædictam, hæreses, vel ipsarum alteram, deinceps scienter verbo, vel scripto defendere, vel approbare præsumpserit, de fratrum eorundem consilio decernimus, ut tanquam hæreticus ab omnibus evidenter habeatur. Adhuc quod constitutionem nostram, Ad conditorem canonum, supradictam infra

no ausu impugnare nisi sunt (sicut fertur) districtus de eorundem fratrum consilio inhibemus, ne quisquam contra definita, ordinata, seu facta per ipsam verbo, vel scripto scienter approbet aliquid, vel defendat. Si quis vero contra præsumpserit, tanquam contumax, & rebellis Romanæ Ecclesiæ ab omnibus habeatur. Nulli ergo &c. Data Avenion. IV. Idus Novembris, Pontificatus nostri Anno 9.

CONSTITUTIONUM VIGINTI JOANNIS XXII.
FINIS.

EXTRAVAGANTES
COMMUNES

A

DIVERSIS ROMANIS PONTIFICIBUS
POST SEXTUM EDITÆ,
CUM SUIS (UT VOCANT) SUMMULIS.

TITULUS I.

DE CONSUETUDINE.

CAP. UN.

Consuetudo impediens, ne Legati sedis Apostolicæ recipiantur, non valet: & illa non obstante Legati ipsi sunt ab omnibus recipiendi, & eos impediens ipso facto excommunicationem incurrit, & eorum terra Ecclesiastico subijciuntur interdicto.

Joannes XXII. [Anno 1318. Romæ.]

Super gentes, & regna Romanus Pontifex a Domino constitutus, cum personaliter singulas regiones circumire non possit, nec circa gregem sibi creditum curam pastoralis sollicitudinis exercere: necesse habet interdum ex debito impostæ servitutis, suos ad diversas mundi partes (prout necessitates emerferint) destinare Legatos, qui vices ipsius supplendo errata corrigant, aspera in plana convertant, & commissis sibi populis salutis incrementa ministrent. Veruntamen aliqui hujusmodi officium, & potestatem ipsius Romani Pontificis, quam non ab homine, sed a Deo recepit, sub suo arbitrio redigere molientes, Legatos ipsos, nisi ab eis petiti fuerint, vel de beneplacito eorum transmissi, sibi terras subjectas [dicentes hoc eis de consuetudine competere] ingredi non permittunt. Nos hujusmodi consuetudinem, non tam irrationabilem, quam nonnunquam animarum salutem contrariam, detrahentemque Apostolicæ potestati, auctoritate Apost. penitus reprobantes, Legatos ipsos ab omnibus, cujuscunque præminentie, conditionis, aut status fuerint, debere admitti decernimus: nec eos prætextu cujusvis consuetudinis impediri posse a quoquam Christiano nomine gloriante, quo minus regna, provincias & terras quaslibet, ad quæ ipsos destinari contigerit, ingrediantur libere, ac commissæ sibi legationis officium exerceant in eisdem.

TITULUS II.

DE POSTULATIONE

PRÆLATORUM.

CAP. UN.

Minores XXVII. annis seculares, & mendicantes religiosi ad certas Ecclesias prohibentur postulari: & puniuntur tam postulantes, quam postulati.

Joannes XXII.

Dispendiis, & periculis variis, quæ ex subscriptionibus postulationibus possent Ecclesiis evenire, & vacationum diurnitatibus, quæ consueverunt nonnunquam ex postulationibus irrationabilibus provenire, ac dispendiis, quæ inde frequenter Ecclesiæ incurruunt, ad futuram rei memoriam obistere cupientes: illum, qui vigesimum septimum non attigerit annum, ad cathedralem, necnon professorem cujusvis mendicantium ordinis ad inferiores cathedralibus Ecclesias, ad monasteria extra suos ordines postulari edicto perpetuo prohibemus. Quod si fecus postulatum fuerit, & attentatum, irritum ac nullius penitus sit momenti. Et qui scienter processerint ad eandem, ea vice postulandis

Y y y 2

ac